

۲	<p>۱. معنی و مفهوم عبارات‌های زیر را بنویسید. آفرینش همه تنبیه خداوند دل است. تو خود را مرجان ای طرزا! وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور تو را تا در آیینه، زنگار نیست.</p>	معنی شعر و نظر (۲/۵)
۲۵ ۲۵	<p>۲. داد ده تا داد یابی؛ یعنی با عدالت رفتار کن تا ۳. مرد با «حالتی از اعتراض به خود گرفتن» گفت. الف) مرد با کلماتی مقطع گفت ☐ ب) مرد با تعریض گفت ☐</p>	
۷۵	<p>۴. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید؟ چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار؛ به عقیبه همین چشم داریم نیز؛ زی پدرش رفت و خبردار کرد؛</p>	واژگان (۱)
۲۵	<p>۵. معنی درست عبارات‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟ الف) منجی: نجات‌یافته - لاف زدن: خودستایی کردن ☐ ب) مفتون: فریفته - قوس قزح: رنگین کمان ☐</p>	
۲۵ ۲۵	<p>۶. مشبیه به (رکن دوم آرایه تشبیه) را در مصراع «آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار» مشخص کنید. ۷. آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه صحیح است؟ الف) مبیح از ره راست، بر راه کج (کنایه - تضاد - واج‌آرایی) ☐ ب) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد (کنایه - تلمیح - تشبیه) ☐</p>	دانش ادبی (۱/۵)
۲۵	<p>۸. نسبت واژه‌های «نور و ظلمت» همانند است با رابطه واژه‌های «سخن و نوشته». درست ☐ نادرست ☐ ۹. در کدام گزینه، واژه «چون» تشبیه ساخته است؟ الف) چون به لشکرگاه رسید، مردم گفتند: «امیر است.» ☐ ب) چون چراغ لاله‌سوزم در خیابان شما/ ای جوانان عجم جان من و جان شما ☐ ت) اینک ای خوب فصل غربی سرآمد/ چون تمام شهیدان تو را می‌شناسند ☐</p>	

۱۰. کدام عبارت به داستان حضرت ابراهیم (ع) تلمیح ندارد؟

- الف) چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است.
- ب) گلستان کند آشی بر خلیل
- ج) کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور
۱۱. در بیت زیر قافیه‌ها را مشخص کنید:
 همای اوج سعادت به دام ما افتد / اگر تو را گذری بر مقام ما افتد.

۲۵

۱۲. هر اثر را در ستون «الف» به صاحب آن اثر در ستون «ب» وصل کنید. در هر ستون یک مورد اضافی است.

الف	ب
هفت اورنگ	نظامی گنجه‌ای
مجمع النوادر	نیما یوشیج
ای شب	نظامی عروضی

۱۳. کتابی است نوشتهٔ مجد خوافی به تقلید از گلستان سعدی در هجده باب:

۱۴. مشهورترین شاعر رمانتیک فرانسوی است. رمان «بینوایان» از اوست:

۲۵

۲۵

درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

۱۵. در مصراع «سعدیا راست‌روان گوی سعادت بردند» بن ماضی و بن مضارع وجود دارد.

درست نادرست

۱۶. نسبت واژه‌های «گل - گلدان - گلبرگ» همانند است با رابطهٔ واژه‌های «آب - آبی - آب‌انبار».

درست نادرست

۱۷. در مصراع «خودشکن آینه شکستن خطاست» آینه شکستن، متمم است.

درست نادرست

۱۸. هستهٔ مفعولی را در جملهٔ زیر مشخص کنید.

این همه کتاب خواندنی را فقط در شهر کتاب‌ها می‌توان به راحتی پیدا کرد.

۱۹. فعل جملهٔ زیر را به زمان ماضی استمراری تغییر دهید. (با همان سوم شخص مفرد)

نثر گلستان سعدی، بهترین نثر فارسی، در میان صدها اثر درخشان، می‌درخشد.

۲۰. جدول زیر را کامل کنید.

مضارع مستمر	مضارع التزامی	مصدر
(سوم شخص جمع)	(دوم شخص مفرد)	
ماضی التزامی		
(اول شخص مفرد)		
شنیده باشم	باشنوی	شنیدن

نام:	وزارت آموزش و پرورش	تاریخ امتحان:
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان قم	ساعت شروع:
نام آموزشگاه:	اداره آموزش و پرورش ناحیه / منطقه.....	مدت زمان پاسخگویی: دقیقه
شماره دانش آموز:	درس: فارسی	همانگ استانی پایه نهم
نام کلاس:		

۲۲۵	<p>علی مهربان، دانش آموز کلاس نهم است. او در حالی که در دنیای مجازی به دنبال تحقیق بود، این مطلب به چشمش خورد: «صفت لیاقت؛ صفتی است که معنی شایستگی و لیاقت می‌دهد و از ترکیب مصدر + ساخته می‌شود. در مصرع قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است، مردنی یعنی لایق مردن» علی، این مصرع را در صفحه ۲۷ کتاب درسی خوانده بود. در شبکه شاد از دبیر ادبیات، مثال دیگری در این مورد خواست. دبیر محترم، مطلبی برایش فرستاد تا خودش بهتر بتواند صفت لیاقت را تشخیص دهد.</p> <p>پسرم، علی جان! «هم سؤال از علم خیزد، هم جواب. خیلی خوشحالم که این سؤال را پرسیدی. در شعر پرواز، یک صفت لیاقت به کار رفته است، از دو گزینه زیر، یکی از مصدرها معنی یک‌بار می‌دهد و یکی معنی لیاقت». علی شعر پرواز را حفظ بود، اما بین دو گزینه شک کرد:</p>
۲۲۵	<p>۲۱. به نظر شما کدام مورد می‌تواند صفت لیاقت باشد؟</p> <p>الف) همسال‌های من پروانگان شدند/ جستند از این قفس گشتند دیندی ☐</p> <p>ب) در حبس و خلوت تا وارهم به مرگ/ یا بر برآورم، بهر پریندی ☐</p>
۲۲۵	<p>۲۲. با توجه به مطلبی که خواندید، دلیل خوشحالی معلم ادبیات از سؤال علی مهربان چه بود؟</p> <p>الف) چون علی، شعر پرواز را از حفظ بود. ☐ ب) چون سؤال عالمانه‌ای پرسیده بود. ☐</p>
۲۲۵	<p>۲۳. با توجه به بیت «تا کی آخر جو بنفشه سر غفلت در پیش / حیف باشد که تو در خوابی و نگری بیدار» کدام گل نماد غفلت و بی‌خبری است؟</p>
۲۲۵	<p>۲۴. با توجه به بیت: «مار بد جانی ستاند از سلیم / یار بد آرد سوی نار مقیم» یار بد، عاقبت انسان را نهایتاً به کجا ختم می‌کند؟</p>
۲۲۵	<p>۲۵. تفاوت معنی «قدم زدن» در بیت «در بیابان گز به شوق کعبه خواهی زد قدم...» با «قدم زدن» در جمله «با دوستم در بوستان، قدم می‌زدیم» کدام گزینه است؟</p> <p>الف. اولی سفر طولانی و دومی سفر کوتاه ☐</p> <p>ب. اولی مسافرت طولانی و دومی آرام و شمرده راه رفتن به قصد تفریح ☐</p>
۲۲۵	<p>۲۶. جای خالی را با یکی از کلمه‌های داخل پرانتز پر کنید:</p> <p>یکی از شاگردان در محضر استاد حمزه به نصیرالدین گفت: «من نام تو را نهادم؛ چون خستگی نمی‌شناسی.» (در پای جوشان - کوه آهن)</p>
۲۲۵	<p>۲۷. با توجه به عبارت «عمل به مرد بزرگ و شریف گردد» آیا انسان به شغل ارزش می‌دهد؟</p> <p>بلی ☐ خیر ☐</p>
۲۲۵	<p>۲۸. با توجه به بیت «بود قدر تو افزون از ملایک / تو قدر خود نمی‌دانی چه حاصل؟» دلیل افسوس خوردن شاعر چیست؟</p>
۲۲۵	<p>۲۹. در بیت «جراغ یقینم فرا راه دار / ز بد کردنم دست کوتاه دار» سعدی دو چیز را از خداوند طلب می‌کند، آن دو را بنویسید. ۱..... ۲.....</p>
۱۰	<p>صفحه سوم</p> <p>موفق و سربلند باشید.</p> <p>جمع بارم</p>

درک مطلب (۲/۵)

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۴ ساعت شروع: ۱۱ مدت زمان پاسخگویی: ۷۰ دقیقه هماهنگ استانی پایه نهم	وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان قم اداره آموزش و پرورش ناحیه / منطقه..... درس: فارسی	نام: نام خانوادگی: نام آموزشگاه: شماره دانش آموز: نام کلاس:
--	--	---

۲	۱. معنی و مفهوم عبارتهای زیر را بنویسید. آفرینش همه تنبیه خداوند دل است. <i>کسی که دل آنگاه دارد، تمام آفرینش برایش نشانه‌ی خداست</i> تو خود را مرنجان ای طرارا <i>تو به صورت سخی و از این دنیا دور</i> وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور <i>این وضع آستوه، به نظم و نظام خواهد رسید</i> تو را تا در آیین، زنگار نیست. <i>تا در آینه و صورت تو، سیاهی و کدورتی نیامده است.</i>	معنی شعر و فو (۲/۵)
۲۵ ۲۵	۲. داد ده تا داد یابی؛ یعنی با عدالت رفتار کن تا... <i>با توبه عدالت رفتار شود</i> ۳. مرد با «حالتی از اعتراض به خود گرفتن» گفت. الف) مرد با کلماتی مقطع گفت ☐ ب) مرد با تعرض گفت ☒	
۷۵	۴. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید؟ چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار: <i>لحیف</i> به عقیبی همین چشم داریم نیز: <i>جان آخرت</i> زی پدرش رفت و خبردار کرد: <i>بشوک</i>	واژگان (۱)
۲۵	۵. معنی درست عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟ الف) منجی: نجات یافته - لاف زدن: خودستایی کردن ☐ ب) مفتون: فریفته - قوس قزح: رنگین کمان ☒	
۲۵	۶. مشبه به (رکن دوم آرایه تشبیه) را در مصراع «آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار» مشخص کنید: <i>خواب</i>	
۲۵	۷. آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه صحیح است؟ الف) مپیچ از ره راست، بر راه کج (کنایه - تضاد - واج آرایه) ☒ ب) پسرنوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد (کنایه - تلمیح - تشبیه) ☐	دانش ادبی (۱/۵)
۲۵	۸. نسبت واژه‌های «نور و ظلمت» همانند است با رابطه واژه‌های «سخن و نوشته». ☒ درست ☐ نادرست	
۲۵	۹. در کدام گزینه، واژه «چون» تشبیه ساخته است؟ الف) چون به لشکرگاه رسید، مردم گفتند: «امیر است.» ☐ ب) چون چراغ لاله‌سوزم در خیابان شما/ ای جوانان عجم جان من و جان شما ☒ ت) اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد/ چون تمام شهیدان تو را می‌شناسند ☐	«ادامه سوالات در صفحه دوم»

۲۵

۱۰. کدام عبارت به داستان حضرت ابراهیم (ع) تلمیح ندارد؟

الف) چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است. ب) گلستان کند آتشی بر خلیل ج) کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور

۱۱. در بیت زیر قافیه‌ها را مشخص کنید:

همای اوج سعادت به دام ما افتد/ اگر تو را گذری بر مقام ما افتد.

۲۵

۱۵

۱۲. هر اثر را در ستون «الف» به صاحب آن اثر در ستون «ب» وصل کنید. در هر ستون یک مورد اضافی است.

الف	ب
هفت اورنگ	نظامی گنجه‌ای
مجمع‌النوادر	نیما یوشیج
ای شب	نظامی عروضی

۲۵

۱۳. کتابی است نوشته‌ی مجدد خوافی به تقلید از گلستان سعدی در هجده باب: روای صله

۲۵

۱۴. مشهورترین شاعر رمانتیک فرانسوی است. رمان «بینوایان» از اوست: ویکتور هیوگو

درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

۱۵. در مصرع «سعدیا راستروان گوی سعادت بردند» بن ماضی و بن مضارع وجود دارد.

درست نادرست

۱۶. نسبت واژه‌های «گل - گلدان - گلبرگ» همانند است با رابطه‌ی واژه‌های «آب - آبی - آب انبار».

درست نادرست

۱۷. در مصرع «خودشکن آینه شکستن خطاست» آینه شکستن، متمم است.

درست نادرست

۱۸. هسته‌ی مفعولی را در جمله‌ی زیر مشخص کنید.

این همه کتاب خواندنی را فقط در شهر کتاب‌ها می‌توان به راحتی پیدا کرد.

شهر مفعولی هست

۱۹. فعل جمله‌ی زیر را به زمان ماضی استمراری تغییر دهید. (با همان سوم شخص مفرد)

نثر گلستان سعدی، بهترین نثر فارسی، در میان صدها اثر درخشان، می‌درخشد.

می‌درخشد

۲۰. جدول زیر را کامل کنید.

مصدر	مضارع التزامی	مضارع مستمر	ماضی التزامی
شنیدن	(دوم شخص مفرد)	(سوم شخص جمع)	(اول شخص مفرد)
شنیدی	بشنوی	<u>دارند می‌شنوند</u>	شنیده باشم

نام:	تاریخ امتحان:
نام خانوادگی:	ساعت شروع:
نام آموزشگاه:	مدت زمان پاسخگویی: دقیقه
شماره دانش آموز:	هماهنگ استانی پایه نهم
نام کلاس:	وزارت آموزش و پرورش
	اداره کل آموزش و پرورش استان قم
	اداره آموزش و پرورش ناحیه / منطقه.....
	درس: فارسی

علی مهربان، دانش آموز کلاس نهم است. او در حالی که در دنیای مجازی به دنبال تحقیق بود، این مطلب به چشمش خورد: «صفت لیاقت؛ صفتی است که معنی شایستگی و لیاقت می دهد و از ترکیب مصدر + ی ساخته می شود. در مصرع قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است، مردنی یعنی لایق مردن» علی، این مصرع را در صفحه ۴۷ کتاب درسی خوانده بود. در شبکه شاد از دبیر ادبیات، مثال دیگری در این مورد خواست. دبیر محترم، مطلبی برایش فرستاد تا خودش بهتر بتواند صفت لیاقت را تشخیص دهد.

پسرم، علی جان! «هم سؤال از علم خیزد، هم جواب. خیلی خوشحالم که این سؤال را پرسیدی. در شعر پرواز، یک صفت لیاقت به کار رفته است، از دو گزینه زیر، یکی از مصدرها معنی یک بار می دهد و یکی معنی لیاقت». علی شعر پرواز را حفظ بود، اما بین دو گزینه شک کرد:

۲۱. به نظر شما کدام مورد می تواند صفت لیاقت باشد؟
- الف) همسال های من پروانگان شدند/ جستند از این قفس گشتند دیدنی
- ب) در حبس و خلوتم تا وارهم به مرگ/ یا پر برآورم، بهر پریدنی
۲۲. با توجه به مطلبی که خواندید، دلیل خوشحالی معلم ادبیات از سؤال علی مهربان چه بود؟
- الف) چون علی، شعر پرواز را از حفظ بود. ب) چون سؤال عالمانه ای پرسیده بود.
۲۳. با توجه به بیت «تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش / حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار» کدام گل نماد غفلت و بی خبری است؟
۲۴. با توجه به بیت: «مار بد جانی ستاند از سلیم / یار بد آرد سوی نار مقیم» یار بد، عاقبت انسان را نهایتاً به کجا ختم می کند؟
۲۵. تفاوت معنی «قدم زدن» در بیت «در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم...» با «قدم زدن» در جمله «با دوستم در بوستان، قدم می زدیم» کدام گزینه است؟
- الف. اولی سفر طولانی و دومی سفر کوتاه
- ب. اولی مسافرت طولانی و دومی آرام و شمرده راه رفتن به قصد تفریح
۲۶. جای خالی را با یکی از کلمه های داخل پرانتز پر کنید:
- یکی از شاگردان در محضر استاد حمزه به نصیرالدین گفت: «من نام تو را کوه آهن نهادم؛ چون خستگی نمی شناسی.» (دریای جوشان - کوه آهن)
۲۷. با توجه به عبارت «عمل به مرد بزرگ و شریف گردد» آیا انسان به شغل ارزش می دهد؟
- بلی خیر
۲۸. با توجه به بیت «بود قدر تو افزون از ملایک / تو قدر خود نمی دانی چه حاصل؟» دلیل افسوس خوردن شاعر چیست؟ این له اسل درکی از مقام و جایگاه واقعی هر مردانه
۲۹. در بیت «چراغ یقینم فرا راه دار / ز بد کردنم دست کوتاه دار» سعدی دو چیز را از خداوند طلب می کند، آن دو را بنویسید. ۱. مراهد ایست کنی ۲. گم کنم کن هد بد ایام ندعم

درک مطلب (۲/۵)